

Омбудсман України
Ombudsman of Ukraine

ЗВІТ
про результати відвідування
Могилів-Подільського міськрайонного суду Вінницької області
19.07.2023

м. Київ, 2023

I. ВСТУП

Для виконання функцій національного превентивного механізму відповідно до Факультативного протоколу до Конвенції проти катувань та інших жорстоких, нелюдських або таких, що принижують гідність, видів поводження та покарання, на підставі ст. ст. 13, 19-1, 22 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», 19.07.2023 групою НПМ здійснено відвідування Могилів-Подільського міськрайонного суду Вінницької області (далі – суд).

Відвідування здійснювали члени групи НПМ:

Проценко Наталія Павлівна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (керівник групи НПМ);

Паршакова Ольга Валеріївна, головний спеціаліст відділу інспектування об'єктів контролю в правоохоронних, судових органах та військових формувань Департаменту з питань реалізації національного превентивного механізму Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини;

Милостний Олексій Вікторович, представник громадської організації;

Беспальчук Тетяна Миколаївна, представник громадської організації;

Козак Ігор Геннадійович, представник громадської організації.

Керівництво установи:

Ясінський Юрій Анатолійович, голова суду (на посаді з 01.06.2021);

Ярема Власта Миколаївна, керівник апарату суду (на посаді з 18.08.2005).

Суд розташований за адресою: Вінницька область, місто Могилів-Подільський, вулиця Сагайдачного, 1/30.

Суд розміщений на двох поверхах у триповерховій будівлі.

Штатна чисельність персоналу суду становить 32 посади, з них:

6 посад судді;

16 посад державні службовці;

6 посад помічники суддів;

2 посади працівники, які виконують функції з обслуговування;

2 посади робітники.

Охорона приміщення суду здійснюється Територіальним управлінням Служби судової охорони Вінницької області.

Для здійснення правосуддя в суді облаштовано 4 зали судових засідань, 2 з них для розгляду кримінальних справ.

Зали облаштовані стаціонарними кабінами для розміщення підсудних (засуджених) з органічного скла.

Під час відвідування групою НПМ вивчено службову документацію, оглянуто приміщення суду щодо відповідності вимогам законодавства України та міжнародних стандартів. У приміщенні суду в наявності інформаційні стенди з інформацією про графік прийому громадян, правила та обов'язки учасників судових процесів.

Попереднє відвідування групою НПМ не здійснювалося.

II. ФАКТИ, ВИЯВЛЕНІ ПІД ЧАС ВІДВІДУВАННЯ

Порушення права осіб на гідні умови тримання (ст. 28 Конституції України, ст. 25 Загальної декларації прав людини, п. 6.5.2 Державних будівельних норм України В.2.2-26:2010 «Будинки і споруди. Суди» (далі - ДБН)).

1. Вимогами п. 6.5.2. ДБН передбачено, що в кожному приміщенні суду камери для підсудних (засуджених) слід передбачати виходячи з розрахунку три камери на кожен залу судових засідань для розгляду кримінальних справ. Тобто, в суді має бути обладнано 6 камер. Натомість камери для підсудних (засуджених) у приміщенні суду взагалі не передбачені, наявна лише металева клітка для підсудних (засуджених), що унеможливило роздільне розміщення чоловіків та жінок, дорослих та неповнолітніх, а також ізольованого тримання осіб, котрим заборонено спілкування між собою.

Факти порушень прав затриманих осіб, яких утримували в місці, огороженому металевими прутами, з перекриттям з дроту (металева клітка) вже знайшли своє відображення в рішеннях Європейського суду з прав людини («справа Свинаренко і Сляднєв проти Росії»), який також відзначав «саме по собі тримання підсудного в металевій клітці з урахуванням його об'єктивно принизливого характеру не відповідає нормам цивілізованої поведінки в демократичному суспільстві, є приниженням людської гідності і порушує статтю 3 Конвенції». Тому така клітка за жодних умов не може використовуватися для утримання та має бути демонтована.

Окрім цього, площа клітки становить 3,7 м², що є порушенням норми площі для однієї утримуваної особи 4 м².

Довідково: замірювання площі здійснювалося з використанням сертифікованого далекоміру «Bosch PLR 25».

2. Приміщення для конвою обладнано з порушенням вимог п. 6.5.3 ДБН. Зокрема, відсутні оглядове віконце на вхідних дверях приміщення, металева шафа для зберігання навісних замків, ключів від камер, спеціальних засобів та службових документів.

Порушення права на професійну правничу допомогу (ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України).

3. У порушення вимог п. 6.5.2 ДБН, ст. 6 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, ст. 59 Конституції України у приміщенні суду не обладнано кімнату для роботи адвоката з підсудними (засудженими), що унеможливило реалізацію їх права на захист.

Порушення права осіб на рівний доступ до правосуддя (ст. 9, 13 Конвенції ООН про права осіб з інвалідністю та ст. 21 Конституції України).

4. У порушення вимог п. 11.5 Державних будівельних норм України 2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель та споруд. Основні положення», затверджених наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України 30.11.2018 № 327 (далі – ДБН. Інклюзивність), санітарний вузол у приміщенні суду не пристосований для користування маломобільними групами населення у зв'язку з відсутністю поручнів та можливості людині на візку потрапити до санітарної кімнати. Доступ для маломобільних груп населення на другий поверх суду обмежено через відсутність пандусу або іншого підйомного механізму. Керівником апарату суду вживалися заходи щодо облаштування центрального входу до приміщення суду пандусом (лист від 23.02.2023 № ЕП-266/23 до територіального управління Державної судової адміністрації), проте жодних ремонтних робіт по заміні пандусу здійснено не було.

Порушення права на забезпечення безпеки у суді.

5. На момент відвідування суду тимчасове укриття не облаштовано, що є порушенням Вимог щодо утримання та експлуатації захисних споруд цивільного захисту, затверджених наказом Міністерства внутрішніх справ України від 09.07.2018 № 579. Найближчі укриття знаходяться на відстані 100 м по вул. Київська та на відстані 500 м по вул. Гоголя.

6. Для доставки обвинувачених та засуджених осіб до приміщення суду використовується окремий вхід. Заїзд конвойного автомобіля для посадки (висадки) підсудних (засуджених) здійснюється через внутрішній двір, який не обладнано огорожею. Бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля відсутній, що порушує вимоги п. 14 Інструкції з організації конвоювання та тримання в судах підсудних (засуджених) за вимогою судів, затвердженої спільним наказом Міністерства внутрішніх справ України, Міністерства юстиції України, Верховного Суду України, Вищого спеціалізованого суду України з розгляду цивільних і кримінальних справ, Державної судової адміністрації України, Генеральної прокуратури України від 26.05.2015 № 613/785/5/30/29/67/68 (далі – Інструкція).

7. У приміщенні суду відсутня система засобів зв'язку та сигналізації про небезпеку, що передбачено п. 15 Інструкції. Головою суду вживалися заходи щодо обладнання коридору, яким здійснюється конвоювання, засобами спостереження та облаштування боксу для заїзду спеціального конвойного

автомобіля (лист від 30.12.2022 № ІЛ-1617/22), проте виявлені порушення не було усунуто.

8. У порушення п. 9.5 ДБН приміщення залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та камер для підсудних (засуджених) не обладнано бактерицидними опромінювачами.

9. Незважаючи на вимоги п. 6.5.2 ДБН, в конвойному приміщенні відсутній спеціальний санітарний вузол для підсудних. У зв'язку з цим, підсудні користуються загальним санітарним вузлом, який розташований у коридорі.

10. У порушення вимог п. 28 Інструкції у приміщенні для конвою відсутня аптечка для надання домедичної допомоги обвинуваченим (підсудним).

11. У порушення вимог п. 13 Інструкції в приміщенні суду не забезпечено ізольований маршрут конвоювання підсудних (засуджених) від службового входу суду до зали судових засідань, у зв'язку з чим підсудні конвоюються відкритими для сторонніх осіб коридорами, що призводить до порушення їх прав на безпеку.

III. РЕКОМЕНДАЦІЇ:

Територіальному управлінню Державної судової адміністрації України в Вінницькій області:

1. Здійснити демонтаж металевої клітки у конвойному приміщенні суду.
2. Обладнати приміщення суду камерами для тримання підсудних (засуджених).
3. Облаштувати будівлю суду кімнатою для роботи адвоката з підсудними.
4. Обладнати будівлю суду спеціальним санвузлом для підсудних.
5. Створити умови для відвідування суду маломобільними групами населення.
6. Забезпечити наявність ізольованого маршруту конвоювання підсудних (засуджених) від конвойного приміщення до зали судових засідань.
7. Обладнати бокс для заїзду спеціального конвойного автомобіля або огорожену стоянку для спеціального автотранспорту варти.
8. Забезпечити приміщення суду системами засобів зв'язку та сигналізації про небезпеку.

Могилів-Подільському міськрайонному суду Вінницької області:

1. Вжити заходи щодо запобігання порушень, що можуть призводити до порушень прав людини.
2. Здійснювати знезаражування залів судових засідань для розгляду кримінальних справ та камер для підсудних (засуджених).
3. Укомплектувати аптечку для надання домедичної допомоги підсудним (засудженим).

Додаток: фотоматеріали, отримані під час відвідування, на 2 арк. в 1 прим.

Керівник групи НПМ

Головний спеціаліст відділу інспектування
об'єктів контролю в правоохоронних,
судових органах та військових формувань
Департаменту з питань реалізації
національного превентивного механізму
Секретаріату Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини

Наталія ПРОЦЕНКО

фото 1

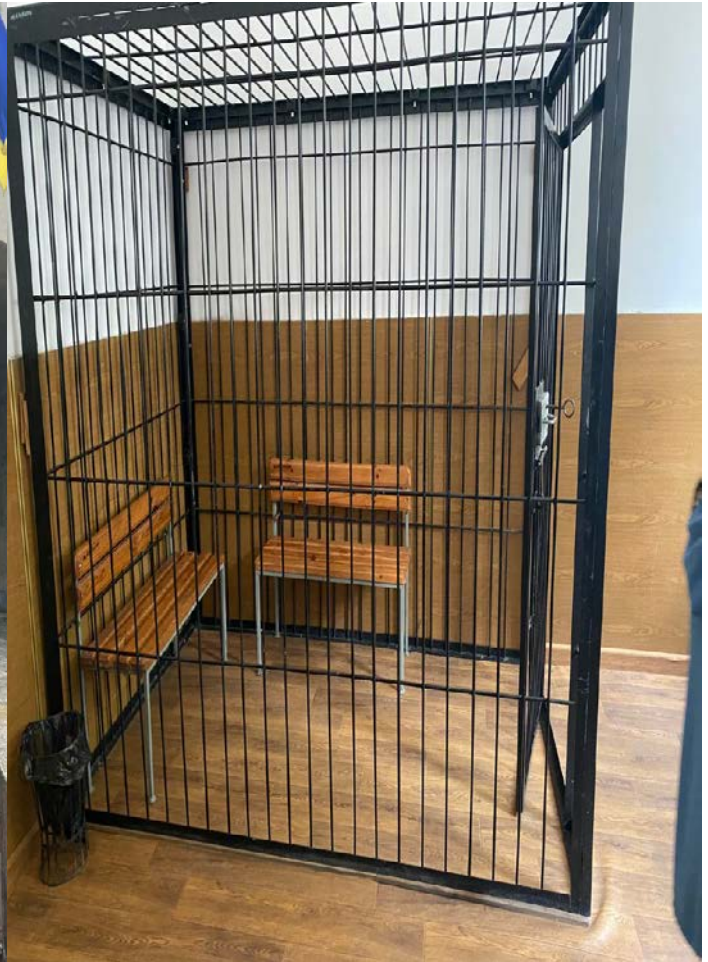

фото 2

фото 3

фото 4

Φοτο 5

φοτο 6